

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 293/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen pikavippiyhtiöiden toiminnan rajoittamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sebastian Tynkkysen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 293/2019 vp:

Millä käytännön toimilla hallitus rajoittaa pikavippien markkinointia ja

mitä mittareita hallitus seuraa varmistaakseen pikavippejä koskevan sääntelyn tehokkuuden?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kuluttajaluottoja koskevaa sääntelyä on uudistettu viime vuosina useaan otteeseen. Viimeisin muutos on syyskuun alussa voimaan tullut uudistus, jolla laajennettiin korkokatto koskemaan lähestulkoon kaikkia kuluttajaluottoja. Samassa yhteydessä hintasääntelymalli muutettiin luoton todelliseen vuosikorkoon sidotusta mallista erikseen korkoa ja muita luottokustannuksia sääntelevään malliin. Uudistuksen tarkoituksena oli kohtuullistaa tarjolla olevien kuluttajaluottojen hinnoittelua, vähentää kuluttajaluotoista aiheutuvia velkaongelmia ja helpottaa lain noudattamisen valvontaa.

Mainitussa uudistuksessa huomio kiinnittyi ennen muuta luotonantajan ja luotonottajan välisen sopimussuhteen sääntelyyn, ja mahdolliset toimet kuluttajaluottojen markkinointia koskevan sääntelyn tiukentamiseksi jäivät selvitettäväksi erikseen. Oikeusministeriö julkaisi keväällä 2019 virkatyönä laaditun arviomuistion kuluttajaluottojen markkinoinnista. Muistiossa kartoitettiin luottojen markkinointikäytäntöjä ja niihin liittyviä ongelmia. Muistiossa myös esitettiin kuluttajaluottojen markkinointia koskevan sääntelyn tiukentamiseksi erilaisia sääntelyvaihtoehtoja, jotka jakautuivat markkinoinnin sisältöön kohdistuviin keinoihin sekä erilaisiin markkinointikieltoihin.

Arviomuistio oli lausuntokierroksella, ja lausunnon antoi yhteensä 31 tahoa. Enemmistö lausunnonantajista suhtautui myönteisesti siihen, että kuluttajaluottojen markkinoinnin rajoittamista koskeva säädösvalmisteluhanke käynnistettäisiin ja kuluttajaluottojen markkinointia rajoitettaisiin keinona hillitä ylivelkaantumista. Sen sijaan mielipiteet jakautuivat sen suhteen, miten sääntelyä tulisi muuttaa. Arviomuistiossa oli mainittu eräänä esillä olleena puuttumiskeinona myös

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 293/2019 vp

kalleimpien kuluttajaluottojen markkinoinnin täyskielto. Lähes kaikki markkinointikiellosta lausuneet lausunnonantajat suhtautuivat yleiseen markkinointikieltoon kielteisesti tai vähintään epäillen.

Mahdollisen kuluttajaluottojen markkinointia koskevan lainvalmistelun osalta noudatetaan hallitusohjelman kirjausta. Tarkoituksena on ensin seurata uuden hintasääntelyn vaikutuksia ja muun muassa sitä, minkä tyyppisiksi tarjolla olevat luottotuotteet ja -markkinat muotoutuvat. Näin mahdollinen sääntely voidaan paremmin kohdistaa vastaamaan tosiasiallista sääntelytarvetta.

Oikeusministeriö on ollut yhteydessä Kilpailu- ja kuluttajavirastoon ensi vaiheen havaintojen saamiseksi uuden hintasääntelyn noudattamisesta. Tämän lisäksi oikeusministeriö on valmistelemassa tutkimushankkeen käynnistämistä sääntelyn vaikutusten arvioimiseksi.

Kuluttajaluottojen markkinointia koskevan sääntelyn tiukentaminen on osa laajaa kokonaisuutta, jolla pääministeri Antti Rinteen hallitusohjelmassa pyritään ehkäisemään ylivelkaantumista ja siihen liittyviä ongelmia. Tällä hallituskaudella tähän kokonaisuuteen liittyviä toimenpiteitä ovat esimerkiksi ennakoivan talousneuvonnan kehittäminen ja positiivisen luottotietorekisterin perustaminen.

Lisäksi voi todeta, että eduskunnan käsittelyssä on tällä hetkellä hallituksen esitys laiksi kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista sekä laeiksi Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (HE 54/2019 vp). Esityksessä ehdotetaan kuluttaja-asiamiehelle oikeutta hakea seuraamusmaksun määräämistä esimerkiksi tilanteissa, joissa elinkeinonharjoittaja rikkoo tiettyjä kuluttajansuojalain markkinointia koskevia säännöksiä. Kuluttaja-asiamiehelle esitetään siis tehokkaampia työkaluja puuttua muun ohella lainvastaiseen markkinointiin.

Helsingissä 28.11.2019

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson